

Vooruitkijken en Samenwerken

Jaarverslag 2024

Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nieuwe Waterweg Noord

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Nieuwe Waterweg Noord

Voorwoord

Terugkijkend op 2024 zien we de vooruitgang van VPTZ-NWN. Het bestuur en de coördinator zetten zich op volle kracht in om de blik te verruimen en vooruit te kijken naar de toekomst.

Onze eerste focus ligt bij de ondersteuning van mensen in de thuissituatie en in instellingen door onze vrijwilligers. Daarnaast zien wij veranderingen in de zorgwereld die ook invloed zullen hebben op de palliatieve stervenszorg en onze inzet van vrijwilligers. Daar willen wij graag op inspelen. Wij zien daarbij het belang om samen te werken met andere organisaties in zowel de formele als informele zorg.

Het blijft van belang om de mogelijkheden van de informele palliatieve zorg opnieuw en blijvend onder de aandacht te brengen bij potentiële cliënten, mantelzorgers en de verwijzers zoals huisartsen.

We laten wij u graag weten hoe het afgelopen jaar gelukt is om inwoners van Schiedam, Vlaardingen en Maassluis te ondersteunen wanneer zij het nieuws hebben gekregen dat zij niet meer beter zullen worden en dat de periode die zij nog voor zich hebben waarschijnlijk kort is. Wij zijn er dan ook trots op om dit jaarverslag met u te mogen delen.

De stichting VPTZ-NWN, is een regionale organisatie die sinds 2005 actief is in Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. In 1993 is een eerste aanzet gemaakt om inzet van vrijwilligers bij terminaal zieke mensen thuis mogelijk te maken. Vanaf die tijd is de organisatie zich gaan ontwikkelen en is uitgegroeid tot een professionele stichting in de informele zorg.

De coördinator van de organisatie zet vrijwilligers in bij mensen thuis die in de laatste levensfase verkeren en zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen en/of thuis willen sterven. De vrijwilligers kunnen ook bij terminaal zieke mensen komen die in verpleeghuizen of andere zorginstellingen wonen.

Ieder jaar blijkt maar weer dat we kunnen bestaan doordat veel vrijwilligers zich met hart en ziel inzetten voor het werk van de VPTZ-NWN. Zonder hen is er geen reden van bestaan. Wij proberen hen zo goed mogelijk op te leiden, te faciliteren en te ondersteunen zodat zij hun werk op passende wijze kunnen uitvoeren.

Voor de VPTZ-NWN blijft het van essentieel belang om de banden tussen formele en informele zorg te verstevigen en waar mogelijk uit te breiden. Alleen door samen te werken met elkaar kunnen we de inwoner in de laatste levensfase en zijn/haar naasten centraal stellen en hen de best passende ondersteuning bieden. Voor die verbinding willen wij ons als organisatie met passie inzetten.

Marianne Ras-de Ligt
Voorzitter bestuur
VPTZ-NWN

Karen van 't Sant
Coördinator
VPTZ-NWN

Missie VPTZ-NWN

*Aan eenieder in de laatste levensfase en diens naasten
bieden opgeleide vrijwilligers waar nodig en gewenst
tijd, aandacht en ondersteuning.*

Aangesloten bij VPTZ Nederland

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg
Nederland

VPTZ-NWN inzetten in cijfers

Bij cliënten thuis en in verpleeghuizen

In 2024 heeft VPTZ-NWN meer inzetten kunnen doen dan in 2023. Het is niet helemaal goed te duiden waar dat aan ligt. We zien dat het aantal inzetten bij mensen thuis hoger was en dat onze mogelijkheden voor inzet bij bewoners in een verpleeghuis ook steeds bekender worden.

We zien bij de aanvragen dat het aandacht vraagt om de naamsbekendheid te vergroten. Ondanks dat steeds meer mensen langer thuis blijven wonen resulteert dit niet automatisch in meer aanvragen. Zowel mensen in de laatste levensfase als hun naasten blijken het lastig te vinden hulp te vragen tijdens deze laatste fase. Veel mensen staan hier pas op het laatste moment voor open. Dit sluit aan bij een landelijke trend die koepelvereniging VPTZ Nederland (VPTZ-NL) ziet. We zullen daarom blijvend onderzoeken op welke manier we aan kunnen blijven sluiten bij de behoefte.

In 2024 is er aan 25 cliënten en hun naasten vrijwillige ondersteuning in de thuissituatie ingezet. Daarnaast is er ook bij bewoners in verpleeghuizen vrijwillige ondersteuning ingezet. In 2023 is deze ondersteuning 6 keer ingezet. De duur van de ondersteuning in deze situaties varieert enorm van 1 dag tot 366 dagen. Hoewel onze inzet gericht is op ongeveer de laatste 3 maanden van het leven, komt het voor dat iemand opknapt en de ondersteuning langer doorgaat.

Helaas komt het voor dat het niet tot een daadwerkelijke inzet komt, bijvoorbeeld omdat na de aanvraag de cliënt al snel komt te overlijden. Dit pleit ervoor om in een eerder stadium de mogelijkheden bij de doelgroep inzichtelijk te maken.

Overzicht

Thuisinzetten	2024	2023
Aantal aanvragen	29	31
Aantal inzetten thuis	25	20
Aantal inzetten in verpleeghuis	6	3
Gemiddelde duur inzet in dagen	72	48

Evaluatie door nabestaanden

In de evaluaties die nabestaanden afgelopen jaar hebben ingevuld over onze diensten wordt lovend gesproken over de steun die zowel de cliënt en de naasten hebben ondervonden van de vrijwilliger en de coördinator. Mensen zijn heel tevreden over de snelle inzet. De match tussen de vrijwilliger en de cliënt wordt beoordeeld als uitstekend. En er werd zeker voldaan aan de wens van de cliënt en de naasten.

Een aantal van hen heeft besloten in 2024 een gift te doen als dank voor de inzet van de vrijwilligers bij hun overleden dierbare. Wij zijn hen zeer erkentelijk hiervoor en hebben dat geld volledig ingezet ten gunste van de vrijwilligers: voor uitjes en bijscholing.

In Palliatieve Units (PU) van Argos Zorggroep

PU De Roos

Al 5 jaar vindt structurele inzet van VPTZ-vrijwilligers plaats bij de PU de Roos in verpleeghuis de DrieMaasStede van Argos Zorggroep in Schiedam. Deze unit heeft 4 kamers. Een vaste groep van 5 vrijwilligers bezoekt deze unit elke week. Zij zijn afwisselend een paar uur per dag aanwezig om bewoners te bezoeken die daar behoefte aan hebben. Zowel bewoners, familie, zorgprofessionals als de vrijwilligers zijn heel tevreden met deze manier van (samen)werken.

Er zijn dit jaar 42 bewoners van PU de Roos ondersteund door vrijwilligers in dit verslagjaar.

PU Tweemaster

Sinds 3 jaar is er ook structurele inzet van vrijwilligers in de PU op afdeling 'De Ever' van de Tweemaster in Maassluis. Deze unit heeft 2 kamers. Hier is een team van 4 vrijwilligers beschikbaar om de bewoners te bezoeken. In 2023 zijn er 25 bewoners door vrijwilligers ondersteund.

Overleg

De coördinator heeft een aantal maal per jaar overleg met de regisseurs van beide palliatieve units. Zo zorgen we dat de samenwerking naar ieders tevredenheid blijft lopen.

1 DrieMaasStede Schiedam en Tweemaster Maassluis

Overzicht palliatieve units

Inzetten in palliatieve units	2024	2023
Aantal inzetten in PU De Roos	42	45
Aantal inzetten in PU Tweemaster	25	17
Gemiddelde duur inzet in dagen	28	25

Palliatieve bezoekgroep DrieMaasHave

In verpleeghuis DrieMaasHave in Maassluis merkte men dat sommige bewoners weinig bezoek meer krijgen aan het einde van hun leven. De eigen vrijwilligers uit het huis zijn niet

zo vertrouwd met palliatieve zorg en sterven. Er is een samenwerking ontstaan waarbij vrijwilligers van VPTZ-NWN en van Argos een palliatieve bezoekgroep vormen. Deze kan ingezet worden bij eenzame bewoners en bij mensen die aan het einde van hun leven onrustig of angstig zijn. Verzorgers merken dat het mensen goed doet om zo extra aandacht te krijgen die de professionele zorgverleners niet altijd kunnen bieden, hoe graag ze ook willen.

Deze bezoekgroep geldt als goed voorbeeld voor het NPZ-WSD om ook in andere verpleeghuizen te onderzoeken of inzet van vrijwilligers van VPTZ-organisaties helpend kan zijn aan het einde van het leven van bewoners.

Geen wachtlijst

Dit verslagjaar was er gelukkig geen tekort aan vrijwilligers en is wederom gebleken dat de kracht van de VPTZ-NWN zich uit in het snel kunnen inzetten van vrijwilligers, soms al op de dag van aanmelding. Er is geen wachtlijst voor cliënten.

Kwaliteit

Kwaliteitskompas

VPTZ-NWN maakt gebruik van het Kwaliteitskompas van VPTZ-NL om de kwaliteit van de organisatie te vergroten en te borgen. Het bestuur gebruikt het kompas om het organisatiebeleid op af te stemmen en te bepalen.

VPTZ-NWN werkt aan kwaliteit door de vrijwilligers een gedegen basistraining aan te bieden en hen daarna bij te blijven scholen. De coördinator heeft in 2024 de scholing van VPTZ-NL afgerond om een erkend trainer te zijn voor de basisscholing.

2 Kwaliteitskompas VPTZ-NL

Vrijwilligers

Aantal zorgvrijwilligers

In 2024 hebben we van drie zorgvrijwilligers afscheid genomen waarbij wij heel dankbaar zijn voor de momenten dat zij zich voor onze cliënten hebben ingezet. Daarnaast mochten we ook zeven nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Daarmee zijn we in 2024 weer aan het groeien in het aantal vrijwilligers. In december mochten we zo rekenen op een groep van 22 vrijwilligers.

Helaas zijn er ook een aantal vrijwilligers die tijdelijk het werk hebben neergelegd, door persoonlijke omstandigheden. We hopen dat het snel weer beter met hen zal gaan en dat zij het vrijwilligerswerk dan weer kunnen oppakken.

In het algemeen is het belangrijk om aan te blijven sluiten bij de behoefte van de vrijwilligers. Ook wanneer mensen voor een korte periode per jaar inzet kunnen bieden dan houden we hier graag rekening mee. Ontwikkelingen op het vlak van vrijwillige inzet vraagt van ons om hierop flexibel te blijven organiseren zodat er voor iedereen een plek kan zijn bij de VPTZ-NWN.

Persoonlijk voortgangsgesprek

Om het jaar gaat onze coördinator een-op-een het gesprek met de vrijwilligers aan om met elkaar te evalueren wat goed gaat en wat er nog beter kan in hun werk en in de organisatie.

Basistraining en nascholing

Kwaliteit is belangrijk in het werk dat de vrijwilligers doen. Daarom krijgen vrijwilligers, voordat ze worden ingezet, een gedegen basistraining. De coördinatoren van de VPTZ-NWN en Hospice De Margriet (Vlaardingen) werken hierin samen. Er wordt gebruik gemaakt van trainingsmateriaal van VPTZ-NL en gastdocenten van het Netwerk Palliatieve Zorg WSD en Hospice De Margriet.

Onderwerpen van de scholing zijn onder meer:

- Het bieden van goede palliatieve zorg
- Praktische zorg en hygiëne
- Communicatie in de palliatieve zorg
- Verlies en rouw

Wanneer een vrijwilliger een jaar werkzaam is bij de organisatie, kan deze een tweedaagse verdiepingsmodule volgen bij VPTZ-NL. In 2024 hebben vier vrijwilligers hier enthousiast gebruik van gemaakt. VPTZ-NL is op het gebied van scholingen en trainingen een bron van inspiratie en zijn er vele mogelijkheden om verder te ontwikkelen. Een aantal vrijwilligers hebben ook elders een training gevolgd, bijvoorbeeld bij Carend en bij KLiK vrijwilligers.

Themabijeenkomsten

In 2024 heeft de coördinator 2 themabijeenkomsten georganiseerd. Hierbij wordt een onderwerp dat te maken heeft met het werk van de vrijwilligers nader onder de loep genomen en besproken. De onderwerpen waren deze keer *Euthanasie en palliatieve sedatie* en *Geestelijke verzorging thuis*. Hierbij wordt gebruik gemaakt van gastdocenten die expert zijn op het onderwerp. Deze bijeenkomsten zijn, in het kader van samenwerking, ook door vrijwilligers van Hospice De Margriet bezocht.

Vrijwilligersbijeenkomsten

Overleg

In 2024 is er 6 maal een vrijwilligersoverleg gehouden. Hier worden naast organisatorische zaken, ook ervaringen met elkaar gedeeld, bij wijze van intervisie. Dit een belangrijke manier

om vrijwilligers betrokken te houden bij de organisatie en bij elkaar. Het werk is vaak solistisch maar vrijwilligers zijn ook onderdeel van een team. Deze verbinding en het investeren hierin vinden we als organisatie erg belangrijk.

Tijdens deze overleggen bespreken we ook knelpunten en verbetermogelijkheden in de palliatieve terminale zorg die wij met elkaar geven aan onze cliënten.

Jeu de Boules

Bij wijze van bedankje voor de vrijwilligers kregen ze een uitnodiging voor een gezellige middag bij Jeu-de-Boules vereniging L'Esprit in Schiedam op 27 september. We begonnen met een heerlijke lunch. Daarna kregen we uitleg over het spel en speelden we een aantal partijtjes met elkaar. Gelukkig konden we binnen spelen, want het regende pijpenstelen. De prijsuitreiking vond plaats met een hapje en een drankje. Het was een hele gezellige middag met elkaar.

Kerstborrel

De Kerstbijeenkomst van 2024 werd gevierd in het Delta Hotel in Vlaardingen. Er waren afgelopen jaar een paar cliënten, die wij mochten ondersteunen, die een speciale band hadden met dat hotel. Dat maakte dat het logisch leek om daar samen te komen met onze vrijwilligers.

Het werd een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje en natuurlijk prachtig uitzicht over de rivier. En terwijl het eind van de middag donker werd gingen er steeds meer lichtjes aan.

Alle vrijwilligers kregen een rijkgevuld kerstpakket mee naar huis om hen te bedanken voor hun inzet het afgelopen jaar.

Netwerk/ketenpartners

De VPTZ-NWN is een onderdeel van een veel groter netwerk en werkt zo veel mogelijk samen met deze ketenpartners om onze missie te doen slagen. Daarbij is de samenwerking binnen het palliatief netwerk essentieel.

Ministerie van VWS

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is de belangrijkste subsidiegever voor onze organisatie. Contacten met het ministerie gaan vooral via VPTZ-NL.

VPTZ Nederland

De stichting is verbonden met de landelijke koepelorganisatie VPTZ Nederland (VPTZ-NL). Zij zijn een serviceorganisatie voor kleine organisaties als de VPTZ-NWN. Ze ondersteunen ons met een kennisbank, scholingen en scholingsmateriaal, lobbywerk, samenwerkingsopties, advies en tools om de kwaliteit te waarborgen en verbeteren.

VPTZ Regionaal – Lerend netwerk

De coördinator heeft regelmatig overleg met coördinatoren van andere organisaties die ook vrijwilligers inzetten bij mensen thuis in de laatste maanden van het leven. Deze organisaties zitten in Den Haag, Delft, Naaldwijk, Pijnacker en Bergschenhoek. We leren van elkaar wat goed werkt, houden elkaar scherp, vergelijken trends en bespreken casuïstiek met elkaar.

Netwerk palliatieve zorg WSD

Het netwerk palliatieve zorg Westland Schieland Delfland (NPZ-WSD) verbindt organisaties om met elkaar zo goed mogelijke palliatieve zorg te bieden aan de inwoners van haar regio. In onze werkregio is hun Advies Team Palliatieve Zorg een belangrijke bron van aanmeldingen voor de inzet van vrijwilligers. Ook is dit een belangrijke bron van kennis over palliatieve zorg en een mogelijkheid om zorgmedewerkers te ontmoeten.

Coördinator Karen is in 2024 toegetreden tot de adviesraad van het NPZ-WSD en neemt deel aan de werkgroep *Versterken Regionale Intramurale Inzet VPTZ*.

NIRZ en KLiK

Het Netwerk Informele- en Respijtzorg (NIRZ) is een regionaal overleg geïnitieerd door de drie gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Daarin hebben afgevaardigden van de gemeenten zitting, Minters Mantelzorg, de wijkteams en verschillende organisaties die respijtzorg bieden en werken met vrijwilligers.

KLiK is de verzamelnaam voor de vrijwilligerssteunpunten van de drie steden. Zij nemen ook deel aan het NIRZ. Tevens geven zij trainingen voor vrijwilligers en coördinatoren.

Voor de VPTZ-NWN zijn zowel het NIRZ als KLiK een belangrijke bron van regionale kennis en samenwerking.

Gemeenten

De coördinator van de VPTZ-NWN heeft contacten met de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Het bestuur van onze stichting heeft contacten met deze gemeenten over WMO-subsidies. Wij zijn de MVS-gemeenten erg dankbaar voor hun financiële bijdrage om ons werk mogelijk te maken in het verslagjaar.

Belangrijk is met name dat de drie gemeenten op de hoogte zijn van het bestaan en de functie van de VPTZ-NWN voor hun inwoners. De stichting biedt hun inwoners mantelzorgondersteuning, respijtzorg en palliatieve terminale zorg. En hun inwoners kunnen bij ons betekenisvol vrijwilligerswerk doen.

PR en communicatie

Naamsbekendheid is voor de VPTZ-NWN van essentieel belang. Daarom is er een nieuw communicatieplan gemaakt. Onderdeel hiervan is het vernieuwen van de website. Verwijzers in de regio krijgen met regelmaat de folder. Hopelijk zullen zij deze onder de aandacht brengen van hun patiënten of cliënten. VPTZ-NL heeft onderzocht dat een goede aanbeveling van zorgprofessionals helpt om de drempel te verlagen bij mensen om een vrijwilliger toe te laten.

Daarnaast heeft onze coördinator geen gelegenheid ongemoeid gelaten om presentaties te geven of op informatiemarkten aanwezig te zijn om het werk van de organisatie onder de aandacht te brengen.

Op 18 juli 2024 publiceerde het AD regio Waterweg het artikel 'Een luisterend oor voor iemand die stervende is' over ons werk, zie bijlage 1. Journalist Susanne de Bruin beschrijft ons werk naar aanleiding van een gesprek dat ze met mij en een aantal vrijwilligers had. Een nabestaande, die het artikel in de krant had gelezen, zei later: "Het artikel klopt precies!"

Mede door het artikel kreeg de coördinator een radio interview op Twee Radio op zaterdag 20 juli.

In 2025 zal de website van VPTZ-NWN worden vernieuwd. Dan is deze zowel technisch als inhoudelijk weer up-to-date.

Bestuur, coördinator en beleid

Stichting VPTZ-NWN heeft een bestuur van 4 leden en 1 coördinator die gezamenlijk het beleid bepalen.

Bestuursleden 2024

Mevr M. Ras (Marianne)	Voorzitter (Pameijer)
Mevr E. de Zeeuw (Elline)	Secretaris, sinds oktober 2024 (Franciscus Gasthuis)
Dhr R. van Dalen (Ruud)	Penningmeester (Argos Zorggroep)
Mevr S. Luiten (Sonja)	Algemeen lid (Advies Team Palliatieve Zorg WSD)

Coördinator

Karen van 't Sant is sinds november 2022 in dienst. Met veel enthousiasme en passie zet ze zich in voor het werk van de VPTZ-NWN. Ze is hier 24 uur per week voor beschikbaar. Als zij vrij is, zijn vrijwilligers Elly en Marja bereid om haar belangrijkste taken waar te nemen. Daar zijn wij heel erg blij mee.

In de tijd dat onze zusterorganisatie Hospice De Margriet door omstandigheden personeelsproblemen had in het coördinatieteam, heeft Karen daar ingevallen. Zo werken we samen waar het kan.

Beleid

VPTZ-NWN begon het jaar helaas zonder secretaris. Gelukkig is in de loop van het jaar Elline de Zeeuw op ons pad gekomen. Daarmee is het bestuur weer op volle sterkte. Er is op bestuurlijk niveau gezocht naar mogelijke samenwerkingsvormen met Hospice De Margriet. En bestuurders zonder kennis van palliatieve zorg hebben hierover meer achtergrondinformatie gekregen. Dat maakt dat zij zich meer betrokken voelen bij de organisatie.

Financieel

De stichting VPTZ-NWN ontvangt jaarlijks subsidie van het ministerie van VWS, waarvoor zij verantwoording af dient te leggen. Het merendeel van dit bedrag wordt besteed aan het salaris van de coördinator. Sinds 2018 vraagt het bestuur tevens WMO-subsidie aan bij de drie gemeenten in de regio NWN: Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Met het oog op de vergrijzing, het feit dat mensen langer thuis blijven wonen en de behoefte aan ondersteuning van mantelzorgers verwacht de VPTZ-NWN dat er meer behoefte is/komt aan ondersteuning door vrijwilligers. De VPTZ-NWN wil hiervoor klaar staan en voldoende toegerust zijn.

Dit betekent dat het bestaan van de VPTZ-NWN meer bekendheid dient te krijgen, er meer vrijwilligers geworven moeten worden middels degelijke communicatie en PR. Ook de deskundigheidsbevordering moet aangescherpt en intensiever gericht worden op meerdere doelgroepen (zoals mensen met Alzheimer, een migratie achtergrond, een verstandelijke beperking en psychiatrische problematiek).

Door alle MVS-gemeenten is de subsidieaanvraag gehonoreerd en ook in 2024 uitgekeerd. Daar zijn we als organisatie heel erg blij mee. Het is een mooi signaal vanuit alle drie de gemeenten dat ook zij het belangrijk vinden dat mensen ook in de laatste fase van hun leven de keuze kunnen maken thuis te blijven om daar te sterven.

Op weg naar 2025

Wij zien als kleine organisatie dat er grote ontwikkelingen zijn op het gebied van financiering van palliatieve zorg, zowel door zorgverzekeraars als overheid. Hierdoor verandert het palliatieve zorglandschap. Wij volgen die ontwikkelingen nauwgezet en maken daarin de keuzes die nodig zijn om de zorg, door onze vrijwilligers, zo goed mogelijk te laten zijn.

Samenwerking tussen formele en informele zorg is daarbij noodzakelijk, denken wij. Alleen door alle krachten te bundelen kunnen we ook in de laatste levensfase bijdragen aan kwaliteit van leven en een menswaardig bestaan.

Als kleine organisatie zullen we ons vooral richten op het goed ondersteunen van onze vrijwilligers en coördinator. Zij doen tenslotte al het belangrijke werk. We zullen daarnaast de samenwerking met al onze samenwerkingspartners zo goed mogelijk proberen in te vullen. We hebben elkaar tenslotte nodig.

Alle ervaringen die we hebben opgedaan in 2024 geven ons alle inspiratie om ook in 2025 er met volle kracht voor te gaan. Iedere keer weer een stap, bij iedere inzet er zijn. Dat is waar we voor staan en willen gaan.

U als lezer en belanghebbende kunt ons daarbij helpen. Gewoon door anderen op ons bestaan te wijzen. Heel graag zelfs.

Met het schrijven van dit jaarverslag sluiten we het jaar 2024 af. De stichting VPTZ-NWN wil graag haar hartelijke dank uitspreken aan onze vrijwilligers voor hun inzet en betrokkenheid in dit bijzondere jaar. En aan alle betrokken organisaties voor de goede samenwerking.

Bestuur en coördinator, VPTZ-NWN

VPTZ-NWN

Voorberghlaan 35

3123 AX Schiedam

Tel: 06-51175006

Email: info@vptz-nwn.nl

Web: vptz-nwn.nl

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg
Nieuwe Waterweg Noord

NB: U kunt ons steunen met een gift op bankrekeningnummer: NL89 INGB 0000 0266 45. Daarmee kunnen we iets extra's doen om onze vrijwilligers te bedanken voor hun inzet. Doneer nu!

ACHTERGROND DEZE VRIJWILLIGERS STAAN MENSEN BIJ IN HUN LAATSTE LEVENSFASE

Een luisterend oor voor iemand die stervende is

Een hand vasthouden, diepe gesprekken voeren, maar óók: samen de Tour de France kijken. Er simpelweg zijn is de belangrijkste taak van de vrijwilligers palliatieve terminale zorg.

Susanne de Bruin
Maassluis/Schiedam/
Vlaardingen

'Kijk, ik doe dit al dertig jaar en heb over al mijn inzetten iets geschreven", vertelt vrijwilliger Nanny (83) terwijl ze door een rood notitieboek vol aantekeningen, foto's en rouwkaartjes bladert. Ongeveer negentig mensen stond ze bij in de laatste fase van hun leven.

Nanny is een van de 21 vrijwilligers van de Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) Nieuwe Waterweg Noord. Ze doet dit werk het langst van allemaal; de stichting bestaat 31 jaar. De vrijwilligers kwamen eerder deze week samen om hun inzetten te bespreken en ervaringen te delen.

Alleen gestorven

"Ik ben begonnen vlak na het overlijden van mijn tante. Zij lag in het ziekenhuis en mijn gevoel zei me bij haar te blijven. Omdat artsen zeiden dat het nog lang kon duren en mijn kindertjes thuis ook op mij wachtten, ben ik toch weggegaan. De andere morgen werd ik gebeld dat ze was overleden. Alleen", vertelt Nanny.

Volgens Karen van 't Sant, coördinator van de stichting, klopt het

◀ V.l.n.r.: Nanny, Karen, Ingrid, Laura en Harvey van VPTZ Nieuwe Waterweg Noord bieden gezelschap en allerlei hand-en-spandiensten.

FOTO: GEMNSWISSE

dat veel vrijwilligers beginnen vanuit een persoonlijke ervaring: „We zijn eigenlijk vervangende mantelzorgers. We bieden gezelschap en hand-en-spandiensten, maar geen medische handelingen. Dat mogen we ook niet, omdat we daar niet voor zijn opgeleid.”

„De kern is er zijn voor iemand. Je biedt een luisterend oor, wapperende handen en een warm hart”, benadrukt vrijwilliger Marja. Dat beaamt Therèse: „Ik was laatst bij een man die spoedig zou overlijden, hij zei tegen me: „Als jij komt, hoef ik niks. Dat vind ik zo fijn. Bij de dokter, de fysio en ga zo maar door moet er van

alles.’ We hebben in stilte de Tour de France gekeken. Na zijn overlijden bleek dat hij had gevraagd of ik wilde meereijden in de volgauto van de rouwstoet. Een groter compliment is er eigenlijk niet.”

Het komt volgens de vrijwilligers vaak voor dat mensen in die laatste periode hun levensverhaal willen delen: „Een zieke meneer die graag euthanasie wilde, heeft laatst in anderhalf uur zijn hele leven aan me verteld. Eigenlijk werd hij veel te moe, maar hij moest het écht kwijt. Hij vertelde me dingen die zelfs zijn vrouw niet wist. 's Nachts is hij overleden”, vult vrijwilliger Laura aan. „Het is zo bijzonder als je dat vertrouwen krijgt.”

„Veel mensen voor wie de dood nadert, vinden het fijn om te praten met iemand die niet emotioneel betrokken is”, weet Van 't Sant. „Houdt iemand erg van muziek, natuur of reizen? Dan probeer ik een vrijwilliger te vinden die die interesses deelt.”

De inzetten worden gesubsidi-

eerd en zijn dus kosteloos. Voor de vrijwilligers kan het aantal inzetten erg wisselen: „Soms doe ik drie keer in een half jaar een beroep op dezelfde vrijwilliger, maar er kan ook een jaar tussen zitten.”

Mantelzorgers ontlasten

De inzet van de vrijwilliger is ook fijn voor de vaste mantelzorgers: „Die krijgen even de tijd om iets voor zichzelf te doen. Dat is ook heel belangrijk. Het is jammer dat wij vaak pas laat worden ingezet, als bijvoorbeeld de partner al helemaal aan het eind van zijn Latijn is. Dat is zonde, we kunnen hen ook ontlasten”, aldus Van 't Sant.

Bovendien weten maar weinig mensen van het bestaan van de stichting: „Huisartsen en verpleegkundigen zijn zo druk, dat er niet altijd aan ons wordt gedacht. Hetzelfde geldt voor de thuiszorg. Terwijl we juist zo veel kunnen betekenen. Je krijgt ook zo veel terug, het is een stuk zingeving. Dat maakt dit het mooiste werk van de wereld”, zegt Marja.

Ze vinden het fijn om te praten met iemand die niet emotioneel betrokken is

– Vrijwilliger Therèse